

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та
реставрації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СКУЛЬПТУРНИЙ ПОРТРЕТ З РУКАМИ

Освітня програма **«Образотворче мистецтво»**

Першого (бакалаврського) рівня

Спеціальність **023 «Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація»**

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 2 від 07 жовтня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Скульптурний портрет з руками
Викладач (-і)	Кіндрачук Володимир Богданович – старший викладач
Контактний телефон викладача	0963726581
Е-mail викладача	volodymyr.kindrachur@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації із студентами проводяться відповідно до графіку розміщеного на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предмет вивчення навчальної дисципліни полягає в ознайомленні студентів зі скульптурою як мовою образотворчого мистецтва, набутті ними відповідних теоретичних знань та практичних навиків. Також програма має на меті розвинути в студентів просторове та абстрактне мислення, навички моделювання об'ємно-просторових форм.</p> <p>Програма передбачає поєднання коротких ввідних лекційних матеріалів із практичним курсом і великим об'ємом самостійної роботи.</p> <p>Навчальний курс „Скульптурний портрет з руками” має на меті підготувати кваліфікованого фахівця (художника і педагога) з образотворчого мистецтва із високими духовними та культурними характеристиками, розвинутим творчим мисленням, відповідним професійним рівнем художньої майстерності.</p> <p>Скульптура як навчальна дисципліна має необмежені можливості для творчого розвитку мистця і позитивно впливає на формування творчих якостей і високої художньої культури.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання дисципліни є: оволодіння техніками пластичного мистецтва, зокрема скульптурного портрету, та застосування набутих знань і навичок у власній мистецькій та педагогічній діяльності.</p> <p>Основні цілі викладання дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> – познайомити студента з усіма технологіями і техніками скульптурного портрету з руками; – навчити студента орієнтуватись у видах і жанрах мистецтва, користуватись виражальними засобами, стилістикою та мовою пластики; – виробити знання, уміння і навички, які дозволять студентові самостійно виконувати творчі завдання в жанрі скульптурного портрету, а також застосовувати їх в мистецькій діяльності. 	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК 1. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах.

ФК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

Результати навчання

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого мистецтва, та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН 15.. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	26
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
6	«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	3	Вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
3 курс VI семестр. (Залік).				
Скульптурний портрет з руками				
Тема		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Анатомічні та пластичні особливості верхньої вільної кінцівки людини. Пропорції та форми її частин, зокрема кисті.		2		
Тема 2. Пластичні прийоми у створенні та підсиленні портретного образу за допомогою жестів рук та міміки обличчя.		2		
Тема 3. Тематичне вирішення портрету з руками (рельєф).			26	60
		4	26	60
6. Система оцінювання дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Оцінювання з навчальної дисципліни проводиться з метою перевірки знань і вмінь студентів, виявлення якості засвоєних компетентцій, формування рейтингу успішності. Оцінювання результатів навчання відбувається на принципах систематичності, об'єктивності та прозорості.</p> <p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Оцінювання результатів навчання відбувається згідно положення «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» розміщеного на сайті університету: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf</p> <p>Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти визначені у Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf</p>			

Семестровий (підсумковий) контроль з дисципліни «Скульптурний портрет з руками» проводиться у формі заліку. Залік передбачений в кінці семестра.

Навчання оцінюється за 100 бальною шкалою.

Шкала оцінювання			
Університетська	Національна		Шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно	A
80-89	4	добре	B
70-79			C
60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1-25			Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Оцінювання результатів навчання з дисципліни передбачає поточне оцінювання на практичних заняттях, виконання самостійної роботи.

Загальна система розподілу балів за різні види робіт

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
Практичні заняття	90
Самостійна робота	10
Заг. к-ть	100

Вимоги до письмової роботи

Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами самостійної роботи. Самостійна робота передбачає виконання студентами завдань до кожної теми згідно силабуса. Це завдання пов'язані із роботою із словниками, виконанням рефератів, творчих робіт, презентацій тощо. Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Практичні заняття

Практичні заняття передбачають вивчення студентами тем згідно силабуса. Студенти виконують практичні завдання. Система оцінювання практичних занять визначена у Положенні про «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника».

	Максимальна кількість балів за практичні заняття – 90.
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Умови допуску до підсумкового контролю визначаються в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozhenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf) та згідно положення «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» розміщеного на сайті університету: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf</p> <p>Студент допускається до семестрового контролю при відсутності пропусків занять та виконанні усіх видів робіт передбачених силабусом навчальної дисципліни.</p>
Підсумковий контроль	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>залік</u> в кінці семестра.</p> <p>Залік виставляється на останньому занятті. Оцінка у 100 – бальній шкалі формується як сума балів за практичні заняття та самостійну роботу студента.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування. 2. Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція), https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf , в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи; 3. Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція), https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі- 	

[Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf](#) ,

в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади.

Відвідування занять

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски занять здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацювання літератури із лекційних курсів.

Додаткові бали

Додаткові бали здобувачі освіти можуть отримати за написання рефератів, поглиблене вивчення певних питань за додатковою літературою з лекційних курсів; виконання додаткових завдань із практичних занять.

За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів тощо, можуть присуджуватися додаткові бали.

Неформальна освіта

Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

1. Рекомендована література

1. Андрицький А. І. Курс пластичної анатомії людини: Навчальний посібник.- Чернівці: Букрек, 2010. - 128 с.; іл.
2. Архипенко О. Альбом.- Київ: Мистецтво, 1999. - 200 с.
3. Баммес Г. Зображення фігури людини.- Берлін, 1985. - 340 с.
4. Бірюльов Ю. Львівська скульптура від раннього класицизму до авангардизму (середина XVIII – середина XX ст.)- Львів: Априорі, 2015. - 528 с.: іл.
5. Возницький Б. Микола Потоцький староста Канівський та його митці архітектор Бернад Меретин і сницар Іоанн Георгій Пінзель.- Львів: «Центр Європи», 2005. 160 с. - 220 іл.
6. Гоголь В., Діба Ю. Скульптура. Ілюстрована енциклопедія. Том 1 А. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. - 408 с.; іл.
7. Гоголь В. Скульптура. Типологія та основні композиційні закономірності монументально-декоративної скульптури в просторовому середовищі. Львів: Видавництво "Друкарські куншти", 2013. - 192 с.; іл.
8. Голубець О. Українське мистецтво ХХ ст., Колір ПРО., Л., 2020. 200 с.
9. Демідко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Ліра-К. 2021. 182 с
10. Лихач Л. Українська Академія Мистецтв.- Київ: Родовід, 2015. - 272 с.
11. Череватенко Л. Михайло Грицюк. Скульптура, графіка. Альбом.- К. 1996. - 145 с.
12. Николишин Ю. І. Львів сакральний.- Львів: Априорі, 2017. - 88 с.; іл
13. Пине Э. Роден.- М.: Астрель, 2003. - 144 с.
14. Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський.- К., 2000. - 224 с.

Допоміжна

1. Черешкевич Л. Скульптура. Графіка.- Київ: Дух і Літера, 2011. - 104 с.

Інформаційні ресурси

1. Образотворче мистецтво з методикою викладання. URL: <https://studfile.net/preview/5185909/>
2. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти). URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2815.pdf>
3. Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів URL: <http://mon.gov.ua/content/derz-stan.pdf>

Викладач _____ ст. викл. Кіндрачук В. Б.